

Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024

Regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Alternativet og Liberal Alliance har den 24. november 2020 indgået aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2021-2024.

Principper for udmøntning af reserven

Partierne bag aftalen er enige om, at ”reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet” har til formål at sikre en virksomhedsfuld, helhedsorienteret og bæredygtig indsats og udvikling af indsatser inden for social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet. Partierne har vedtaget syv principper, som understøtter dette formål, og som danner grundlag for udmøntningen af reserven. Principperne er vedlagt som bilag 1.

Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024 indeholder følgende initiativer:

Social- og Indenrigsministeriet

Civilsamfund

Strategi for samarbejde med civilsamfundet

Civilsamfundets organisationer og foreninger leverer en betydningsfuld samfundsmæssig indsats, der senest under COVID-19-krisen har været bemærkelsesværdig.

Partierne er enige om at afsætte midler til en civilsamfundsstrategi, som den frivillige sociale sektor selv skal komme med input til. Der nedsættes derfor en arbejdsgruppe bestående af Frivilligrådet, FriSe, Civilsamfundets Brancheforening, Danske Handicaporganisationer og Rådet for Socialt Udsatte, som i 2021 får til opgave at udarbejde forslag til strategiske pejlemærker for udmøntningen af reserven – herunder se på mulighederne for at arbejde med en partnerskabsmodel i regi af reserven. Derudover skal arbejdsgruppen også komme med pejlemærker for samspillet med øvrig offentligt økonomisk støtte til frivillige, sociale organisationer. Endeligt bliver det en del af arbejdsgruppens samlede opgave på baggrund af input fra målgruppepartnerskaberne i forbindelse med COVID-19 at komme med forslag til, hvordan ensomhed som særskilt fokus kan indgå i et styrket samarbejde med civilsamfundet, jf. bilag 4 med kommissoriet for arbejdsgruppen.

I forlængelse af aftalen om en styrket infrastruktur på civilsamfundsområdet fra sidste års aftale om reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2020-2023 er partierne enige om at videreføre og styrke Frivilligrådets arbejde med lokale frivilligråd og den lokale frivillige sociale sektor. Herunder FriSes drift af frivilligjob.dk samt udbredelse af kendskabet til og arbejdet med anbefalingerne til god ledelse, som Frivilligrådet præsenterer i 2021 gennem blandt andet kurser og rådgivning ved Frivilligrådet og Center for Frivilligt Socialt Arbejde.

Der er desuden enighed om, at der er behov for at udvikle en model for fælles standarder til at måle og evaluere på civilsamfundets indsatser. Arbejdet forankres i Socialstyrelsen med tæt inddragelse af Center for Frivilligt Socialt Arbejde og relevante frivillige organisationer. Arbejdet tager afsæt i anbefaling 7 fra arbejdsgruppen om støttestruktur og tilskudsadministration på det frivillige sociale område (2018).

Der afsættes i alt 79,7 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Udsatte Voksne

Ramme til hjemløseindsats, inkl. borgerstyrede budgetter

Hjemløseområdet er prioriteret af aftalepartierne, som er enige om at udvide den allerede afsatte ramme til hjemløseområdet fra Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2020-2023. Prioriteringen af flere midler til området sker med henblik på at følge op på den igangsatte afdækning af Housing First og erfaringerne fra den igangværende Handlingsplan til bekæmpelse af hjemløshed, der blev aftalt med Aftale om udmøntning af satspuljen for 2018 samt til at fortsætte forsøgsordningen med personlige borgerstyrede budgetter til socialt udsatte borgere. Opfølgningen, som vil skulle tage højde for relevante målgrupper for en styrket Housing First indsats, skal drøftes i forbindelse med udmøntningen af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2022-2025.

Der afsættes i alt 52,3 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024.

Videreførelse af Lev Uden Vold og psykologhjælp til voldsudsatte mænd og ledsagende børn

Den nationale enhed mod vold i nære relationer, Lev Uden Vold, spiller i dag en central rolle på voldsområdet som en samlende enhed, der går på tværs af målgrupper og voldsformer. Lev Uden Vold sikrer endvidere en samlet og koordineret indsats mod vold i nære relationer.

Partierne er enige om, at Lev Uden Vold fortsat skal varetage rollen som national enhed, herunder varetage den nationale hotline, juridisk rådgivning og den elektroniske oversigt over pladser på krisecentre. Driftsstøtten hertil videreføres derfor til medio 2024.

Lev Uden Vold får yderligere til opgave i en 2-årig forsøgsperiode at tilbyde 10 timers psykologhjælp til mænd udsat for vold i nære relationer på mandekrisecentre og § 110-tilbud samt tilbyde mellem 4 og 10 timers psykologhjælp svarende til servicelovens § 109, stk. 8, til børn, som ledsager faderen under ophold. Med henblik på at målrette ordningen afsættes der forud for forsøgsordningen midler til at styrke vidensgrundlaget om mænd i målgruppen og deres behov for psykologhjælp.

Der afsættes i alt 39,6 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Partnerskab om udsatte grønlandere og bedre misbrugsbehandlingsmetoder

Der menes at være omkring 1.500 udsatte grønlandere i Danmark, hvoraf ca. 400 vurderes at være hjemløse. Udsatte grønlandere i Danmark har fortsat udfordringer med at få udbytte af sociale tilbud i kommunerne, herunder udgør det et særligt problem, at mange udsatte grønlandere ikke opnår god effekt af misbrugsbehandlingstilbud i Danmark.

På den baggrund er partierne enige om, at der er behov for at intensivere samarbejdet om udsatte grønlandere mellem kommuner og civilsamfundet for at tilpasse de sociale tilbud til udsatte grønlanderes særlige behov. Det er væsentligt at gøre bedre brug af de kompetencer og viden, der eksisterer hos de ca. 30 grønlandske foreninger og organisationer i Danmark. Opgaven med at etablere et partnerskab mellem organisationer og kommuner forankres i Socialstyrelsen. Dertil afsættes 26,0 mio. kr. til en ansøgningspulje til kommuner og frivillige sociale foreninger og organisationer, der skal understøtte, at der etableres tilbud, som er målrettet og tilpasset målgruppens særlige behov, jf. bilag 2. Det kan fx være bedre misbrugsbehandlingstilbud, psykologindsatser, tolkning og lavpraktisk hjælp til de mest udsatte og sårbare grønlandske borgere.

Der afsættes i alt 28,4 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Tidlig indsats til voldsudsatte og udøvere af partnervold

Partierne er enige om at styrke den tidlige, forbyggende indsats mod vold i nære relationer med tre initiativer.

Der er tidligere udviklet og afprøvet en interventionsmodel i et samarbejde mellem Østjyllands Politi, LOKK og Dialog Mod Vold. Med modellen lykkedes det i forbindelse med politiets involvering i husspektakler mv. at motivere de involverede til at indgå i rådgivningsforløb og derved få hjælp på et tidligere stadie end ellers. Erfaringerne viste dog, at der er behov for tættere samarbejde med kommunerne. Der afsættes derfor midler til, at Socialstyrelsen kan udvikle og understøtte anvendelsen af modellen. Midlerne udmøntes via en ansøgningspulje, jf. bilag 2.

Der afsættes dertil midler til, at Socialstyrelsen kan tilbyde undervisningsforløb til fagpersoner i at anvende risikoværktøjer til at foretage vurderinger af borgernes risiko for henholdsvis at blive udsat for og udøve vold.

Endeligt opleves der stigende efterspørgsel og opholdstider på kvindekrisecentre og boformer for hjemløse. Partierne er derfor enige om, at der er behov for mere viden om udviklingen på området og dermed et forbedret vidensgrundlag at prioritere ressourcerne på området ud fra. Derfor afsættes der midler til Danmarks Statistik til udvidelse af den nuværende dataindsamling af ind- og udskrivninger med oplysninger om henvendelser på henholdsvis hjemløshedsboformer og kvindekrisecentre.

Der afsættes i alt 24,3 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Socialt frikort

Det sociale frikort giver de mest udsatte borgere i samfundet en bedre mulighed for at få en tilknytning til arbejdsmarkedet. Det kan betyde øget livskvalitet for den enkelte borger.

Partierne er derfor enige om at forlænge forsøgsordningen med et socialt frikort til borgere med særlige sociale problemer med to år. En forlængelse af forsøgsperioden skal gøre det muligt at sikre yderligere udbredelse af det sociale frikort blandt borgere og virksomheder samt at opnå mere viden om henholdsvis potentialer og udfordringer ved ordningen med henblik på, at ordningen kan gøres permanent på sigt. Der vil være nye politiske drøftelser om behov for eventuelle justeringer i ordningen i den forbindelse i foråret 2022.

Der afsættes midler til blandt andet dækning af merudgifter i forbindelse med visitation i kommunerne, umiddelbart skattemæssigt mindreprovenu og manglende modregning i sociale ydelser samt til finansiering af IT-løsningen.

Der afsættes i alt 19,8 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2022. Der afsættes derudover 13,5 mio. kr. i 2023 og 10,0 mio. kr. i 2024 til en videreudvikling og videreførelse af ordningen med et socialt frikort.

Sport for LIVET

Landsforeningen af VæreSteders idrætsprogram - sport for LIVET – er et landsdækkende idrætstilbud målrettet socialt udsatte, der hvert år afholder en lang række sportsarrangementer og uddanner værestedsbrugere til holdledere. Sport for LIVETs idrætsfællesskaber bidrager til socialt udsattes sundhed og mulighed for at udvikle relationer og kompetencer. Derfor er partierne enige om at afsætte midler til støtte til Landsforeningen af VæreSteders arbejde med sport for LIVET til medio 2024.

Der afsættes i alt 6,5 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Videreførelse af indsatssteam til forebyggelse af vold på botilbud og boformer for hjemløse

Med Aftale om udmøntning af satspuljen for 2017 blev der etableret et indsatssteam under Socialstyrelsen med henblik på at forankre de nationale retningslinjer til forebyggelse af vold på botilbud og boformer for hjemløse.

Arbejdet i indsatssteamet har vist, at de nationale retningslinjer er et nyttigt værktøj, og der ses stadig et behov for at understøtte tilbuddene i arbejdet med at forebygge vold. Partierne er derfor enige om at videreføre Socialstyrelsens indsatssteam.

Der afsættes i alt 6,2 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2022.

Mennesker med handicap

Pårørendekonsulenter på handicapområdet

Mange pårørende til mennesker med handicap oplever, at hverdagen er svær at overskue, og at det kan være svært at navigere i det offentlige system, som skal hjælpe dem. De oplever også, at det er vanskeligt at få rådgivning og støtte til at håndtere de udfordringer, der følger med, når man er pårørende.

Derfor er partierne enige om at afsætte 19,1 mio. kr. til en ansøgningspulje, hvor handicaporganisationer kan få støtte til aktiviteter, som har til formål at yde vejledning, støtte og rådgivning til pårørende til mennesker med handicap, blandt andet i forbindelse med overgangen fra ung til voksen, jf. bilag 2. Der afsættes endvidere midler til, at Socialstyrelsen kan gennemføre en erfaringsopsamling på de projekter, som får støtte fra puljen.

Der afsættes i alt 20,6 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Mestringsindsats til søskende til børn med handicap

Søskende til børn med handicap er i øget risiko for at få psykiske vanskeligheder, adfærdsvanskeligheder og har generelt sværere ved at mestre udfordringer i livet end deres jævnaldrende. Samtidig mangler der relevante tilbud, som sætter fokus på de særlige udfordringer, som denne gruppe af børn og unge har at slås med.

Derfor er partierne enige om at styrke indsatsen over for søskende til børn med handicap ved at udvikle og afprøve gruppebaserede søskendeindsatser, som skal støtte børnene i at håndtere og imødegå udfordringer i livet og klæde forældrene bedre på til at støtte op om dem.

Initiativet forankres i Socialstyrelsen, som vil stå for projektledelsen, herunder tilpasning, afprøvning og evaluering af mestringsindsatsen.

Som led i initiativet udmøntes en ansøgningspulje på 10,4 mio. kr., hvor en række kommuner kan få støtte til at afprøve mestringsindsatsen, jf. bilag 2. Da der er tale om udvikling og afprøvning af en ny indsats, vil puljen primært blive målrettet kommuner, som ikke allerede tilbyder indsatser til søskende til børn med handicap.

Der afsættes i alt 18,0 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Bedre overgang til voksenlivet for unge med handicap

Rammerne for hjælp og støtte ændrer sig væsentligt, når unge med handicap bliver voksne. Derfor er det særligt vigtigt for denne gruppe af unge, at forberedelsen af overgangen til voksenlivet er velforberedt og sammenhængende, så både den unge og forældrene er forberedte på og trygge ved de forandringer, som overgangen fører med sig.

Med afsæt i Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2020-2023 er der i oktober 2020 fremsat et lovforslag, som skal sikre, at kommunerne igangsætter forberedelsen af overgangen, når den unge fylder 16 år, ligesom der inden årsskiftet vil blive offentliggjort et inspirationsmateriale, som skal understøtte implementeringen af lovgivningen.

For yderligere at understøtte kommunernes implementering af lovændringen er partierne enige om at afsætte 10,9 mio. kr. til en ansøgningspulje, hvor 4-6 kommuner kan få støtte til arbejdet med at modne og afprøve de udviklede modeller, jf. bilag 2. Puljen skal bidrage til at udvikle og modne konkrete modeller for at styrke og forbedre indsatsen i forbindelse med overgangen fra ung til voksen. Modellerne vil blandt andet blive baseret på erfaringer fra en række kommuners arbejde med gode overgange og på erfaringer og virksomme elementer fra Task force-forløb på handicapområdet. Initiativet forankres i Socialstyrelsen.

Der afsættes i alt 16,7 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024.

Forbedret ledelsestilsyn på handicapområdet

Der er behov for at styrke kvaliteten i sagsbehandlingen og retssikkerheden for børn, unge og voksne med handicap. Det illustreres blandt andet af Ankestyrelsens danmarkskort over kommunernes omgjorte sager på socialområdet, som viser, at omgørelsesprocenten i mange af landets kommuner er alt for høj.

Det kan være et vigtigt redskab i indsatsen for at forbedre sagsbehandlingen, at ledelsen i den enkelte kommune systematisk fører tilsyn i sagerne og sikrer en lovmedholdelig sagsbehandlingspraksis. Men erfaringerne fra Task forcen på handicapområdet viser, at det kan være vanskeligt for kommunerne at udarbejde og implementere et velfungerende koncept for ledelsestilsynet.

Derfor er partierne enige om at afsætte midler til udvikling af et koncept for ledelsestilsyn. Konceptet vil blive udviklet af Socialstyrelsen i tæt samarbejde med Ankestyrelsen samt i samarbejde med 2-4 kommuner, som systematisk arbejder med ledelsestilsyn.

Som afslutning på projektet vil alle landets kommuner få adgang til de konkrete værktøjer til ledelsestilsyn, som udvikles i projektperioden, samt mulighed for at få støtte til at implementere disse værktøjer.

Der afsættes i alt 5,1 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024.

Finansiering af evalueringen af det specialiserede socialområde

Det er en central udfordring på socialområdet, at der i dag ikke findes en fyldestgørende definition eller metode til at se på de enkelte målgruppers behov og til udpegning af specialiserede eller højt specialiserede indsatser og tilbud.

Partierne er derfor enige om at afsætte midler til udvikling og afprøvning af en model for beskrivelse af specialiseringsniveauer i regi af evalueringen af det specialiserede socialområde med henblik på at skabe det metodiske grundlag for specialeplanlægning i relevant omfang.

For at sikre, at modellen for beskrivelse af specialiseringsniveauer er effektiv og anvendelig, udvikles den med afsæt i et pilotprojekt for tre konkrete målgrupper, herunder mennesker med autisme, med erhvervet hjerneskade og blinde og svagsynede. Med afprøvningen skal målgruppernes behov beskrives og gradueres, og det skal fastlægges, hvilken indsats og specialiseringsgrad der er nødvendig i de forskellige tilbud.

Initiativet forankres i en intern projektgruppe i Social- og Indenrigsministeriet, herunder hos Socialstyrelsen. Opgaven med at besøge og indplacere de konkrete tilbud i modellen gennemføres af socialtilsynene.

Der afsættes i alt 4,9 mio. kr. til i initiativet i 2021.

Udsatte børn og unge

Videnscenter om børneinddragelse og udsatte børns liv

Børn inddrages i dag ikke tilstrækkeligt i deres egne sociale sager. Derfor er der behov for fokus på og grundig viden om, hvordan børn inddrages i beslutninger om deres eget liv. Denne viden skal forankres og bringes i spil i praksis, så det enkelte barn reelt inddrages i sin egen sag. Samtidig er der brug for at skabe bedre overblik over den viden, der er om anbragte børn, sårbare unge og deres familier.

Derfor er partierne enige om at oprette et nationalt videnscenter for børneinddragelse og udsatte børns liv. Centeret skal have et stærkt fokus på at understøtte inddragelsen af børn og unge i deres egne sager i praksis, så de oplever at blive hørt og taget alvorligt. Centeret skal samtidig samle og formidle eksisterende viden og forskning om udsatte børns og familiers liv, herunder viden om forebyggende indsatser og anbringelser.

Centeret forankres i VIVE og Socialstyrelsen i et tæt samarbejde med Børns Vilkår.

På baggrund af VIVE's indgående kendskab til forskningsmiljøer og viden på området skal VIVE varetage opgaven med at opsamle, skabe overblik over og formidle aktuel viden om udsatte og anbragte børns liv. Der

skal herunder være fokus på viden om omfang og kvalitet af sociale indsatser til udsatte børn, sårbare unge og deres familier. Socialstyrelsen skal med afsæt i sin viden om lovgivningen og kommunernes opgavevaretagelse på børneområdet bidrage til at sikre en systematisk opbygning af viden og redskaber til god inddragelse af børn og deres familier og understøtte, at denne viden omsættes effektivt i hele den kommunale praksis. Børns Vilkår vil med afsæt i deres store erfaring med at tale med børn og inddrage barnets perspektiv bidrage til at udvikle konkrete redskaber og tilgange til inddragelse og sikre, at disse bliver omsat til god inddragelse af børn og deres familier i kommunerne.

VIVE, Socialstyrelsen og Børns Vilkår skal i fællesskab udarbejde en samarbejdsaftale, som fastlægger de nærmere rammer for såvel samarbejdet som for et opgavesnit, der tager højde for parternes forskellige kompetencer. Centeret oprettes som udgangspunkt for en fireårig periode.

Der afsættes i alt 39,7 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Længerevarende efteruddannelse til plejefamilier

Professionshøjskolernes Uddannelse til Plejefamilier (PUP) tilbyder plejeforældre et længere uddannelsesforløb, hvor der er mulighed for fordybelse, bearbejdning og afprøvning af viden.

Plejefamilier løfter et stort ansvar for udsatte børn og unge, og der kan i plejeopgaven ligge mange komplekse problemstillinger.

For at plejefamilier, der har et ønske om at gennemføre PUP-uddannelsen (f.eks. med henblik på en generel opkvalificering), har mulighed herfor, er partierne enige om at afsætte midler til at finansiere en række uddannelsespladser. Det skal gøre det muligt for plejeforældre at gennemføre uddannelsen, uagtet om kommunen vurderer, at det er nødvendigt for den aktuelle anbringelse.

Der afsættes 16,6 mio. kr. til en ansøgningspulje til at finansiere en række uddannelsespladser til PUP-uddannelsen, jf. bilag 2.

Der afsættes i alt 16,6 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024.

Forebyggelse af prostitutionslignende relationer blandt unge

Prostitutionsområdet gennemgår en forandring, hvor flere og flere flytter fra de kendte annonceringsformer over til digitale medier såsom apps og andre tjenester på fx smartphones. Dermed er muligheden for at sælge eller bytte seksuelle ydelser blevet lettere tilgængelig for unge mennesker, der er i risiko for at indgå i prostitutionslignende relationer eller sugardating.

VIVE er aktuelt i gang med en kortlægning af prostitution i Danmark, der forventes færdig primo 2021. RUC afslutter medio 2021 deres forskningsprojekt i samarbejde med RedenUng og Aarhus Universitet om sugardating blandt unge. Begge undersøgelser vurderes at bidrage til, at ansøgere til puljen har den nyeste viden om gråzoneprostitution til anvendelse i en kommende indsats.

Partierne er enige om at afsætte 14,5 mio. kr. til en ansøgningspulje til støtte til frivillige organisationers arbejde med forebyggelse af prostitutionslignende relationer blandt unge i hele landet gennem vejledning af eksempelvis kommuner, plejefamilier, familier og de unge selv, jf. bilag 2.

Der afsættes i alt 14,5 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024.

Driftsstøtte til og udviklingsprojekt med De Anbragtes Vilkår

De Anbragtes Vilkår er en interesseorganisation stiftet af tidligere anbragte, som arbejder for at styrke nuværende og tidligere anbragtes vilkår ved at sikre, at deres viden, interesser og ønsker får tydelig plads i udviklingen af politik og praksis på anbringelsesområdet med henblik på at udligne forskellen mellem anbragte og ikke-anbragte i Danmark.

De Anbragtes Vilkår varetager en vigtig opgave som de anbragte børns stemme, hvilket er et betydeligt bidrag til udviklingen af politik og praksis, som kan skabe større tryghed og stabilitet for anbragte børn og unge.

Partierne er derfor enige om at afsætte 5,6 mio. kr. i driftsstøtte til organisationen. Driftsstøtten løber til medio 2024.

Herudover afsættes der 3,2 mio. kr. til at starte et udviklingsprojekt i interesseorganisationen De Anbragtes Vilkår med henblik på, at anbragte børn og unge kan få rådgivning og støtte fra tidligere anbragte unge. Der vil være tale om en lyttende og støttende funktion, hvor den anbragte oplever at blive mødt af en ung, som kan relatere til den anbragtes situation og de udfordringer, der kan være i at være anbragt.

Rådgivningen og støtten kan både ydes ved fysiske møder og ved, at der oprettes en telefonlinje. Der vil også være mulighed for, at De Anbragtes Vilkår indgår et partnerskab med kommuner eller konkrete institutioner, opholdssteder eller plejefamilier med henblik på at rådgive om, hvordan anbringelsesstederne kan styrke medbestemmelsen og inddragelsen af børnene og de unge.

Der afsættes i alt 8,8 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Driftsstøtte til Forældre & Sorg - Landsforeningen Spædbarnsdød

Forældre & Sorg - Landsforeningen Spædbarnsdød er en forening, som tilbyder rådgivning og samtale-, undervisnings- og gruppeforløb til forældre, der har mistet et barn samt deres pårørende. Forældre & Sorg tilbyder ligeledes rådgivning og undervisning målrettet henholdsvis arbejdspladser og fagpersoner med fokus på sorg og kommunikation.

I forbindelse med at regeringen og alle Folketingets partier er blevet enige om at udvide retten til sorgorlov for forældre, der mister et barn under 18 år, er det samtidig vigtigt, at forældrene har et sted at gå hen og modtage rådgivning og støtte til at komme igennem en svær tid. Partierne er derfor enige om at afsætte driftsstøtte til foreningen. Støtten løber til medio 2024. Driftsstøtten skal sikre, at Forældre & Sorg kan yde rådgivning og støtte til den større målgruppe af forældre, der har mistet et barn under 18 år samt deres pårørende.

Der afsættes i alt 7,5 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Netværksskabende aktiviteter med faglig støtte til plejefamilier og/eller anbragte børn

Plejefamilier kan have gavn af at dele deres tanker og oplevelser med andre, som forstår den særlige opgave, det er at være plejefamilie. Ligeledes kan anbragte børn have gavn af at dele deres oplevelser med andre anbragte, som forstår deres situation. Det er vigtigt, at hverken plejeforældre eller anbragte børn oplever, at de kommer til stå alene med deres oplevelser. Partierne er derfor enige om at afsætte midler til netværksskabende aktiviteter, der inkluderer faglig støtte.

Der etableres en ansøgningspulje på 7,5 mio. kr., som organisationer og døgninstitutioner/opholdssteder mv. kan søge. Der kan eventuelt indgås samarbejde med relevante parter i forhold til at inkludere faglig støtte i aktiviteterne, jf. bilag 2.

Der afsættes i alt 7,5 mio. kr. til initiativet i 2022-2024.

Driftsstøtte til Mentorbarn

Mentorbarn er en organisation, som laver mentorfamilieforløb mellem anbragte børn og ressourcerstærke familier for derigennem at give børnene almindelige familieoplevelser og varige, ikke-betalte relationer. Mentorfamilieforløbene starter, mens børnene er anbragt, og varer ud over det 18. år og ind i voksenlivet. Mentorfamilien kan være en bærende relation for anbragte børn og unge, som kan følge dem og være en støtte og referenceramme mange år efter, at anbringelsen ophører.

Mentorbarn er en organisation i udvikling, som arbejder på at etablere aftaler med kommuner rundt om i landet om at få børn og unge, som er anbragt på institution, i mentorfamilieforløb. Partierne er enige om at afsætte driftsstøtte til Mentorbarn i 2021-2023 med henblik på, at organisationen fra 2024 kan være selvfinansierende gennem samarbejde med kommunerne.

Der afsættes i alt 5,8 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2023.

Indsats mod digitale krænkelser

Hjælpen til ofre for digitale krænkelser skal styrkes. Derfor er partierne enige om at afsætte midler til Red Barnet og Dansk Kvindesamfund, så de kan styrke deres rådgivningsindsats for ofre for digitale krænkelser. Midlerne skal anvendes til at udbygge samarbejdet mellem de to rådgivningsindsatser, koordinere indsatsen, så der ydes en rådgivning af højt niveau i begge organisationer, samt til vidensopsamling. Målet er, at ofre for digitale krænkelser altid oplever, at de bliver hjulpet videre til den rette specialiserede rådgivning, når de opsøger en af de to organisationer.

Der afsættes i alt 3,6 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Støtte til børn og unge ved erstatningssager (Børns Vilkår)

Børns Vilkår har siden 2013 med støtte fra forskellige satspuljeaftaler rådgivet og støttet unge og voksne i forhold til oplevelser af svigt fra kommunens side i tidligere børnesager. Fokus i arbejdet er på støtte og vejledning om muligheden for erstatningssager, domstolsbehandling, klagesager, ombudsmandssager mv.

Partierne er enige om at videreføre driftsstøtten til Børns Vilkår til rådgivning og støtte i forbindelse med erstatningssager.

Der afsættes i alt 2,4 mio. kr. i perioden 2021-2024 og 0,6 mio. kr. årligt varigt derefter til indsatsen.

Ændring af målgruppen for bevilling til Projekt UNIK

Partierne er enige om at udvide målgruppen for den bevilling til Projekt UNIK, der blev afsat med Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2020-2023. Målgruppen ændres, så bevillingen fra 2021-2023 udover efterværnsstøtte til unge mellem 18 og 30 år også kan anvendes til støtte til 15-17-årige unge, herunder anbragte unge, som har brug for støtte, blandt andet for at kunne påbegynde eller fastholdes i ungdomsuddannelse eller FGU.

Der er ikke udgifter forbundet med ændringen.

Øvrige

Den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM)

SØM er med til at fremme investeringstankegangen på socialområdet. Med investeringstankegangen bliver det tydeligt, at investeringer i nye og bedre sociale indsatser i dag ikke kun giver bedre liv for udsatte og sårbare mennesker i samfundet, men over tid også kan give en økonomisk gevinst for både kommuner, stat og regioner – og på den måde frigive midler og ressourcer til bedre velfærd.

SØM har været et nybrud på socialområdet de senere år, da modellen har givet kommuner et helt nyt værktøj til at regne på de budgetøkonomiske potentialer ved investeringer i sociale indsatser. Samtidig vurderes der at være et stort potentiale for fortsat udbredelse og forankring af SØM i kommunerne de kommende år, hvis kommunerne får den nødvendige rådgivning og understøttes i at bruge modellen.

Partierne er derfor enige om at afsætte permanente midler til Socialstyrelsen med henblik på fortsat udbredelse og forankring af SØM og til videreudvikling af modellen i lyset af kommunernes behov og efterspørgsel. Det skal blandt andet bidrage til, at kommunerne fremadrettet i højere grad anvender SØM systematisk, når der lokalt skal træffes politisk beslutning om investeringer i sociale indsatser.

Der afsættes i alt 13,5 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024 og 4,5 mio. kr. årligt varigt derefter.

International adoptionsformidling

Danish International Adoption (DIA) varetager formidlingen af internationale adoptioner til Danmark. Siden oprettelsen af DIA i 2015 er antallet af internationale adoptioner faldet. Samtidig er der i 2020 sket et ekstraordinært fald i antallet af gennemførte adoptioner, fordi mange afgiverlande har sat adoptionsarbejdet

i bero grundet COVID-19. For at sikre den fortsatte drift af DIA er partierne enige om at afsætte midler til et forhøjet driftstilskud i 2021. Derudover afsættes midler til en analyse af DIA's økonomiske situation med henblik på at få fastlagt DIA's fremtidige støttebehov. Analysen gennemføres i 2021.

Der afsættes i alt 3,5 mio. kr. til initiativet i 2021.

Sundheds- og Ældreministeriet

Psykiske lidelser

Driftsstøtte til headspace og udbredelse af centre

headspace er et åbent, anonymt og gratis rådgivningstilbud for unge mellem 12-25 år, som kan bruge centerets ansatte og frivillige til at vende både store og små problemer. Det kan være alt fra uddannelsestvív, kærestesorger og præstationspres til destruktive tanker og angst. Endvidere hjælper headspace de unge med at finde frem til den rigtige hjælp, fx ved at tage kontakt til kommunen, opsøge læge, behandlingspsykiatrien mv. Ud over headspace's egne frivillige og ansatte foretages og suppleres rådgivningen af medarbejdere, der er ansat i relevante stillinger i kommunen eller regionen.

Målet er, at unge med psykiske udfordringer, der kan forebygges/behandles i det nære miljø, gribes, inden deres udfordringer vokser sig større med brug for en mere intensiv indsats fra social- og sundhedsvæsenet. Derfor er partierne enige om at videreføre driftsstøtten til headspace til medio 2024 samt at videreføre udbredelsen af headspace-centre i hele landet i 2023-2024, som blev aftalt med Aftale om satspuljen på sundhedsområdet for 2019-2022.

Der afsættes i alt 51,5 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Styrket indsats for mennesker med spiseforstyrrelser og selvskade

Med aftalen om satspuljen på sundhedsområdet for 2018-2021 blev der afsat 50,5 mio. kr. i 2018-2022 til to delpuljer målrettet regioner, kommuner og private aktører til dels en udvidelse af behandlingsskapaciteten og dels en afprøvning af screeningsredskaber og andre indsatser til tidlig opsporing. Herudover blev der afsat 1,5 mio. kr. til en erfaringsopsamling og 1,0 mio. kr. til en ekstern evaluering. Midlerne er udmøntet til en række regionale, kommunale og private projekter og tilbud.

Partierne er enige om, at der stadig er et særligt behov for en styrket indsats for mennesker med spiseforstyrrelser og selvskadende adfærd. Partierne er derfor enige om at afsætte midler til en ansøgningspulje.

Der afsættes i alt 40,2 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024.

National afstigmatiseringsindsats

Stigmatisering udgør en væsentlig barriere for, at mennesker med psykiske lidelser kan bevare eller genvinde deres plads i samfundet og få adgang til den nødvendige indsats. EN AF OS har siden 2011 skabt øget opmærksomhed på eksistensen og konsekvenserne af stigmatisering både på et samfunds- og individplan. Med satspuljeaftalen for sundhedsområdet for 2019-2022 blev der afsat midler til en lokal forankring af initiativer til afstigmatisering af psykisk sygdom, men der vurderes fortsat at være behov for en national indsats.

Partierne er derfor enige om at afsætte midler til en national afstigmatiseringsindsats med et særligt fokus på psykiske lidelser. Den nationale indsats forankres hos Sundhedsstyrelsen og skal følge op på EN AF OS-kampagnen ved at indsamle yderligere viden om stigmatisering i forhold til grupper af borgere, som har særlige sundhedsudfordringer.

Indsatsen skal formidle viden om, hvordan man kan arbejde med og forebygge stigmatisering i sundhedsvæsenet i mødet med borgerne, i kommunikationen med borgerne og i beskrivelsen af de

sundhedsfaglige problemstillinger, som knytter sig til de forskellige grupper af borgere. Formidlingen skal ske i forhold til sundhedsprofessionelle, borgere og medier samt eventuelle andre relevante målgrupper, fx relevante fagpersoner i kommunerne.

Der afsættes i alt 7,8 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Videreførelse af Nationalt partnerskab for forebyggelse af selvmord

Med Aftale om satspuljen på sundheds- og ældreområdet for 2017-2020 blev der afsat i alt 4,0 mio. kr. til etableringen af et nationalt partnerskab til forebyggelse af selvmord. Partnerskabet består af statslige aktører, regioner, kommuner, forskningsinstitutioner og NGO'er på området for selvmordsforebyggelse og har medvirket til at sikre bedre koordinering og vidensdeling blandt aktørerne på området. Partierne er derfor enige om at afsætte midler til at videreføre partnerskabet. Midlerne afsættes til Sundhedsstyrelsen, der efter input fra partnerskabet kan anvende dem til selvmordsforebyggende initiativer. Det kan fx være pilotprojekter, analyser, workshops, konferencer og lignende. Sundhedsstyrelsen kan anvende op til 0,1 mio. kr. årligt til sekretariatsbetjening.

Der afsættes i alt 4,0 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Videreførelse af Psykiatritopmødet

Psykiatritopmødet har været afholdt siden 2009 og bidrager til opbygning af viden, erfaring og konkret information for psykiatrien generelt set. Topmødet afholdes med deltagelse fra både psykiatribrugere, psykisk sårbare og pårørende samt politikere og andre med interesse for området.

Med satspuljeaftalen for 2019-2022 på sundhedsområdet blev der i alt afsat 2,0 mio. kr. til foreningen Det Sociale Netværk til afholdelse af Psykiatritopmødet i 2019 og 2020.

Partierne er enige om at afsætte midler til at videreføre topmødet for at understøtte topmødets udviklende og tværpolitiske funktion.

Der afsættes i alt 2,0 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2022.

Informations- og uddannelsesaktiviteter for patientrådgivere

Partierne er enige om, at afsætte midler til at understøtte informations- og uddannelsesaktiviteter for patientrådgivere.

Der beskikkes en patientrådgiver til enhver, der tvangsindlægges, tvangstilbageholdes eller undergives tvangsbehandling mv. Patientrådgiveren skal vejlede og rådgive patienten om alle forhold i forbindelse med indlæggelse, ophold og behandling, herunder hjælpe med at gennemføre eventuelle klager.

Patientrådgiverne undervises i blandt andet psykiatriloven, så de er i stand til at rådgive patienterne i forbindelse med indlæggelse, ophold og behandling på psykiatriske afdelinger. Det er derfor vigtigt, at der fortsat tilbydes informations- og uddannelsesaktiviteter for patientrådgivere, så de er klædt på til at varetage opgaven.

Der afsættes i alt 1,6 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Rehabilitering

Specialiseret rehabilitering på sclerosehospitalerne

Multipel sclerose (MS) er en kronisk fremadskridende neurologisk sygdom, hvor immunsystemet forårsager skader på hjernen og rygmarven og medfører forskellige symptomer, fx føleforstyrrelser, nedsat muskelkraft, synsforstyrrelser eller balanceforstyrrelser. I Danmark lever over 16.500 mennesker med MS, og antallet er stigende. I takt med et stigende antal sclerosepatienter er efterspørgslen på specialiserede rehabiliterings- og behandlingsforløb også stigende.

Derfor er partierne enige om at opretholde aktivitetsniveau og nødvendig kapacitet på landets to sclerosehospitalet ved at sikre hospitalernes finansiering efter udløb af den nuværende bevilling i 2020. Indsatsen på sclerosehospitalet skal bidrage til, at scleroseramte får lettere ved at klare hverdagen med sclerose. Under indlæggelse på et sclerosehospital er der blandt andet fokus på at træne fysiske og kognitive færdigheder samt på at styrke trivsel og livskvalitet.

Der afsættes i alt 22,6 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2022.

Udvidelse af fritvalsrammen for Center for Hjerneskade og Vejle fjord

Borgere, der rammes af en alvorlig hjerneskade, har ofte omfattende følger af skaden, som kan have stor indflydelse på deres liv og hverdag. De har derfor behov for effektive genoptrænings- og rehabiliteringsforløb med henblik på at mindske følgerne og i størst mulig grad give dem mulighed for at vende tilbage til det liv, de førte inden skaden. De to specialsygehuse Center for Hjerneskade og Vejle fjord råder begge over stor, tværfaglig ekspertise i forhold til rehabiliteringen af personer med kompleks, erhvervet hjerneskade.

Partierne er derfor enige om at afsætte midler til en videreførelse af den øgede fritvalsramme for specialsygehuse Center for Hjerneskade og Vejle fjord for fortsat at sikre, at flere borgere får mulighed for at gennemgå målrettede rehabiliteringsforløb ved disse.

Der afsættes i alt 4,0 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Styrket rehabiliteringsindsats for ALS-patienter

ALS er en hurtigt fremadskridende neurologisk sygdom, der medfører, at musklerne i hele kroppen gradvist lammes. Den gennemsnitlige levetid er 3 år fra diagnostidspunkt. Der findes ingen behandling i dag, som kan helbrede sygdommen.

En mindre gruppe af ALS-patienter, som lever længere med sygdommen (5-15 år), kan ifølge Sundhedsstyrelsen eventuelt have gavn af længerevarende rehabiliterings- og genoptræningsophold for at bevare deres funktionsevne længst muligt.

Der blev med satspuljen for 2017-2020 iværksat et pilotprojekt om længerevarende rehabiliterings- og genoptræningsophold for ALS-patienter, som udløber ved udgangen af 2020. I projektet indgår blandt andet rehabiliteringskurser for ALS-patienter og deres pårørende med fokus på funktionsevne og livskvalitet.

Partierne ønsker med aftalen at sikre, at ALS-patienter fortsat har adgang til (længerevarende) rehabiliteringstilbud. Der bliver udarbejdet en slutevaluering af pilotprojektet, som forventes primo 2021. Partierne er enige om, at en fortsat indsats bør inddrage erfaringer herfra og tilrettelægges på baggrund heraf.

Der afsættes i alt 4,0 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Ældreområdet

Det er helt afgørende, at der kan være tillid til, at svækkede ældre borgere får en værdig ældrepleje med fokus på nærvær og omsorg og den enkelte ældres aktuelle behov og livssituation. Samtidig skal pårørende til svækkede ældre kunne være sikre på, at de bliver inddraget og lyttet til i forbindelse med plejen og omsorgen af deres kære.

Sommerens beretninger om omsorgssvigt i ældreplejen har vist, at der visse steder er udfordringer i ældreplejen, og at der er behov for initiativer, som sikrer forbedringer på området. Én af nøglerne hertil er tilsynet med ældreplejen.

Partierne finder overordnet, at den nuværende forsøgsordning med et statsligt ældretilsyn under Styrelsen for Patientsikkerhed er et både godt og vigtigt løft af tilsynet med ældreplejen. Samtidig ønsker partierne at bygge videre på tilsynet. Partierne noterer sig, at Ældretilsynet har fokus på kvaliteten i den social- og

plejefaglige indsats, mens det kommunale tilsyn har fokus på, om borgeren får hjælp i overensstemmelse med afgørelsen om hjælp og det aktuelle behov. Partierne noterer sig, at Styrelsen for Patientsikkerhed foretager en konkret vurdering af og kvitterer for alle bekymringshenvendelser. Ligeledes noterer partierne sig, at det nuværende Ældretilsyn både kan gennemføres som varslede og ikke-varslede tilsynsbesøg.

Partierne noterer sig endvidere, at der allerede i dag gælder en pligt for medarbejderne i ældreplejen til at reagere, hvis den ældres samlede aktuelle situation og behov ændrer sig. Dette følger af servicelovens krav om, at hjælpen løbende skal tilpasses den ældres aktuelle behov for hjælp. Medarbejderne har allerede i dag et ansvar for at melde tilbage til visitationen, hvis der er ændringer i borgerens behov, eller hvis der er tegn på forandringer i borgerens tilstand eller samlede situation, som gør, at det er nødvendigt med en fornyet vurdering af behovet for hjælp (re-visitiation). Såfremt personalet er vidende om omsorgssvigt hos en ældre medborger, er de således allerede i dag forpligtet til at reagere. Medarbejdere har ligeledes mulighed for at indgive bekymringshenvendelser til Styrelsen for Patientsikkerhed, hvis de er bekymrede for, om der er den fornødne kvalitet af hjælpen, plejen og omsorgen.

Partierne er enige om, at tilsyn ikke kun handler om kontrol, men i lige så høj grad også om læring og om, at der bliver fulgt ordentligt op på plejeenhederne, så fejl og mangler bliver rettet.

Partierne ønsker derfor at styrke Ældretilsynet under Styrelsen for Patientsikkerhed og at understøtte forandring hos plejeenheder, der har fået påbud fra Ældretilsynet, gennem obligatoriske opfølgings- og læringsforløb.

Partierne er derudover enige om, at der blandt andet på baggrund af tilbagemeldingerne fra det ældretopmøde, som blev afholdt i efteråret, er brug for en bredere drøftelse af det samlede tilsyn med ældreplejen. Sundheds- og ældreministeren vil derfor invitere partierne til en bredere og mere generel drøftelse herom.

Styrket tilsyn på ældreområdet gennem obligatoriske opfølgings- og læringsforløb mv.

I satspuljeaftalen på ældreområdet fra 2018-2021 blev der afsat 60 mio. kr. til et fireårigt forsøg med et risikobaseret tilsyn med den social- og plejefaglige indsats på plejecentre, midlertidige pladser og hjemmeplejeenheder (Ældretilsynet) under Styrelsen for Patientsikkerhed. Ud over de konkrete tilsyn, der gennemføres, kan erfaringerne fra Ældretilsynet anvendes til inspiration og læring i de plejeenheder, som ikke modtager tilsyn.

Ældretilsynet er blevet vel modtaget og udfylder en vigtig funktion. På den baggrund er partierne enige om dels at afsætte midler til en videreførelse af Styrelsen for Patientsikkerheds ældretilsyn i perioden 2022-2024. Dels er partierne samtidig enige om at afsætte 3,1 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til en opjustering af Ældretilsynet, så flere plejeenheder årligt vil modtage et tilsyn. Tilsynsbesøgene kan både være varslede og ikke-varslede.

Partierne ønsker, at Ældretilsynet fremadrettet håndterer indgående bekymringshenvendelser på en måde, der understøtter, at Ældretilsynet kan fange mønstre i bekymringshenvendelser fra pårørende og medarbejdere. Ældreordførerne vil årligt modtage en afrapportering om bekymringshenvendelser til Styrelsen for Patientsikkerheds ældretilsyn på baggrund af den nye registreringspraksis. Partierne ønsker endvidere, at Styrelsen for Patientsikkerhed iværksætter en informationsindsats omkring muligheden for at indgive bekymringshenvendelser til styrelsen, da det er relevant, at der er kendskab til ordningen. Der afsættes 1,3 mio. kr. i 2021 til indførelse af en ny registreringspraksis og til informationsindsatsen.

Det er afgørende for at løfte kvaliteten på ældreområdet, at de plejeenheder, som har fået et påbud fra Ældretilsynet, får hjælp til at løfte kvaliteten. Partierne er derfor samtidig enige om at oprette et nyt udgående rejsehold, som skal forestå et obligatorisk opfølgings- og læringsforløb efter et påbud fra Ældretilsynet. Det indebærer, at der samtidig med et påbud bliver iværksat støtte til faglig læring og udvikling i den pågældende plejeenhed. Udviklingen og etableringen af rejseholdet og dets opfølgings- og

læringsforløb varetages af Videnscenter for Værdig Ældrepleje i regi af Sundhedsstyrelsen. Der afsættes 7,5 mio. kr. hertil i perioden 2021-2022.

Med henblik på at sikre systematisk opfølgning og indsamling af rejseholdets erfaringer med opfølgnings- og læringsforløbene afsættes 0,5 mio. kr. til en evaluering i perioden 2021-2022.

Der afsættes i alt 61,7 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Øvrige

National strategi for hepatitis C i udsatte grupper

Siden 1. november 2018 har en ny behandling mod hepatitis C været anbefalet som standardbehandling. Behandlingen har potentiale til at eliminere hepatitis C, men det estimeres, at cirka 50 pct. af de smittede går rundt udiagnosticerede. En stor del af de hepatitis C smittede er personer med nuværende eller tidligere stofmisbrug, og udbredelse af den nye behandling giver mulighed for at forbedre denne gruppes helbred markant og derved mindske ulighed i sundhed.

En ny strategi bestående af styrket opsporingsindsats fra kommuner og regioner samt yderligere initiativer forankret i Sundhedsstyrelsen skal bidrage til at få flest muligt diagnosticeret og i behandling. Strategien udarbejdes i samarbejde med relevante aktører og fagpersoner med særlig viden inden for hepatitis C-området. Dette med formål om at sikre, at de præsenterede indsatser er relevante, realistiske og omkostningseffektive.

Der afsættes i alt 10,6 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Etablering af ungdomsmødtager

Enkelte kommuner og regioner i Danmark har etableret ungdomsmødtager, der tilbyder råd og vejledning om seksuel sundhed og psykosocial trivsel til unge i alderen 12-25 år. Der afsættes midler til en forsøgsordning, hvor der udbredes ungdomsmødtager med henblik på at indsamle erfaringer med dette tilbud på tværs af landet. Midlerne skal anvendes til at understøtte arbejdet med at fremme seksuel sundhed og psykosocial trivsel i regi af en ungdomsmødtage samt en tværgående evaluering af tilbuddene, herunder med inddragelse af erfaringer fra de allerede eksisterende tilbud. Der forudsættes egenfinansiering på 50 pct. fra de deltagende kommuner, og det forventes, at der kan oprettes ungdomsmødtager i to nye kommuner.

Der afsættes i alt 9,0 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024.

Mødrehjælpens abortstøttesamtaler

Mødrehjælpen har igennem mange år ydet uvildig rådgivning til kvinder og par ved tvivl om abort samt støttesamtaler om de spørgsmål, tanker og følelser, som kan opstå efter en provokeret abort. Formålet med abortstøttesamtalerne er at forebygge negative psykiske følger af beslutningen om en eventuel abort. Tilbuddet i Mødrehjælpen er et relevant supplement til de samtaletilbud, som findes i sundhedsvæsenet. Partierne er derfor enige om at videreføre finansieringen af abortstøttesamtalerne i Mødrehjælpen.

Der afsættes i alt 1,2 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Tilskud til en ny bus til Trivselsfonden for Patienthotellet Torshavn

Når færinger bliver sendt til Danmark i forbindelse med sygehusbehandling, bor de på Patienthotellet Torshavn i København. Trivselsfonden for Patienthotellet Torshavn er en enhed under Patienthotellet Torshavn, der er bemannet med frivillige. De frivillige står blandt andet for at arrangere udflugter for de patienter, der ofte opholder sig på patienthotellet i en længere periode i forbindelse med sygehusbehandling. Udflugterne er med til at skabe glæde for patienter og pårørende, der får mulighed for at komme ud og få nye

oplevelser i en hverdag, der ellers ofte er ensformig, og hvor det er behandling af patienternes sygdom, der fylder.

Trivselsfonden for Patienthotellet Torshavn har igangsat en indsamling med henblik på at anskaffe sig en ny bus, så de nuværende udflugter stadig kan gennemføres, men der udestår stadig et finansieringsbehov. Partierne er derfor enige om at afsætte de udestående midler, der er nødvendige for at anskaffe en ny bus, så det sikres, at de frivillige i Trivselsfonden for Patienthotellet Torshavn også fremover har mulighed for at arrangere udflugter for de færing, der bor på patienthotellet.

Der afsættes i alt 0,6 mio. kr. til initiativet i 2021.

Medicinsk cannabis

Aftalepartierne er enige om, at der er behov for, inden ordningen udløber, at tage stilling til fremtiden for ordningen med medicinsk cannabis, der løber fra 1. januar 2018 til 31. december 2021. Partierne noterer sig, at der, som det følger af den politiske aftale fra november 2016, vil blive indkaldt til politiske drøftelser med partierne, hvor der tages stilling til, hvordan ordningen skal tilrettelægges fremover, herunder en eventuel permanent ordning med medicinsk cannabis. De politiske drøftelser vil ske på baggrund af den igangværende evaluering, så det sikres, at ordningen fremover kan tilrettes på baggrund af de nuværende erfaringer. Partierne noterer sig, at Sundheds- og Ældreministeriet er i gang med at udarbejde evalueringen, der forventes færdig inden udgangen af november 2020.

Beskæftigelsesministeriet

Videreførelse af bevilling til Cabi

Cabi er en selvejende institution, der fungerer som henholdsvis konsulent-, videns-, udviklings- og netværkshus, der rådgiver og understøtter samarbejdet mellem virksomheder og kommuner vedrørende inklusion og fastholdelse af udsatte på arbejdsmarkedet.

Cabis formål er at skabe et samlet overblik over eksisterende viden om det rummelige arbejdsmarked, facilitere erfaringer mellem virksomheder og jobcentre, udvikle og teste praksisnære metoder samt formidle og rådgive om det rummelige arbejdsmarked.

Partierne er enige om at videreføre Cabis bevilling i perioden 2021 til medio 2024.

Bevillingen kan anvendes til indsamling og formidling af viden inden for temaet den aktive beskæftigelsesindsats og det rummelige arbejdsmarked samt til at gennemføre og indgå i projekter og derved bidrage til, at der kommer flere i arbejde på såvel ordinære som særlige vilkår.

Der afsættes i alt 29,4 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Videreførelse af bevilling til Jobbanken

Jobbanken er en selvejende institution, der har til formål at ”flytte sindslidende førtidspensionister fra passiv offentlig forsørgelse til at blive helt eller delvis selvforsørgende og aktive samfundsdeltagere”. Tilgangen er at motivere og hjælpe både virksomheder og sindslidende jobkunder til at indgå et samarbejde med henblik på ansættelse og fastholdelse i job med formål om at skabe øget beskæftigelse i målgruppen, herunder virksomhedspraktik, løntilskud til førtidspensionister og deltidsjob på ordinære vilkår.

Partierne er enige om at videreføre Jobbankens bevilling for resten af 2022, så Jobbanken har bevilling hele 2022.

Målgruppen inkluderer alle førtidspensionister diagnosticeret med en psykisk lidelse, som længe har været uden for arbejdsmarkedet.

Der afsættes i alt 6,6 mio. kr. til initiativet i 2022.

Veteraners vej til job

Projektets formål er at fremme en helhedsorienteret beskæftigelsesrettet indsats for både socialt udsatte veteraner og veteraner, der ønsker at overgå til civil ansættelse. Projekter skal have fokus på beskæftigelse for hele målgruppen gennem en håndholdt, jobrettet, målrettet og helhedsorienteret indsats, der kan hjælpe til at mindske afstanden til beskæftigelse eller overgangen til civil ansættelse.

Der afsættes 8,0 mio. kr. til en ansøgningspulje til beskæftigelsesindsatser for veteraner for at understøtte en målrettet beskæftigelsesindsats for veteraner i hele landet, jf. bilag 2. Puljen udmøntes med udgangspunkt i erfaringer fra tidligere initiativer, som blandt andet peger på, at rekruttering til projekterne kan være en udfordring.

Med puljen støttes projekter, der medvirker til at skabe øget arbejdsmarkedsparethed for veteraner med fokus på virksomhedsrettede indsatser, der kan hjælpe til at mindske afstanden til beskæftigelse.

Der afsættes i alt 8,0 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Get2Sport

Undersøgelser viser, at aktiv foreningsdeltagelse kan bidrage til øget integration i samfundet. Indvandrere og efterkommere er dog i væsentlig mindre grad aktive i foreningslivet end etniske danskere. Nydanskernes deltagelse i det almindelige lokale sportslige foreningsliv skaber rum, som kan bidrage til at styrke deres netværk samt deres uddannelses- og beskæftigelsessituation.

Partierne er derfor enige om at videreføre Danmarks Idrætsforbunds Get2Sport-indsats (DIF Get2Sport), som netop er målrettet foreninger, der ligger i eller tæt ved udsatte boligområder. Disse foreninger oplever en meget stor andel af medlemmer – i overvejende grad nydanske – som er socialt og kulturelt udfordret. Kernen i DIF Get2Sport er derfor at støtte frivillige trænere i idrætsforeningerne igennem aflastende medarbejdere, der håndterer de særlige praktiske og sociale problemer, der er ved at skabe og vedligeholde foreningsdeltagelse hos målgruppen af børn og unge i udsatte boligområder med ringere strukturelle betingelser.

Get2Sport har de seneste år ligeledes haft øget fokus på at inddrage nydanske frivillige. Inddragelse af nydanske frivillige er vigtigt, fordi foreningerne derved i højere grad formår at afspejle lokalområdet, ligesom de nydanske frivillige har en særlig adgang til miljøet og kan fungere som rollemodeller for gruppen af nydanskere.

Der afsættes i alt 19,2 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024.

Hjælp til ofre for religiøs og negativ social kontrol, der bryder ud af et undertrykkende miljø

Partierne er enige om at støtte civilsamfundsaktører, der skal bidrage til at opspore ofre for negativ social kontrol og undertrykkende religiøse normer, der har behov for hjælp. Civilsamfundsaktørerne skal både kunne henvise videre til eksisterende tilbud og selv yde støtte og rådgive dem, der vælger at bryde med det undertrykkende miljø. Midlerne udmøntes som tilskud til Søstre mod vold og kontrol og InsideOut.

Der afsættes i alt 4,0 mio. kr. til initiativet i perioden 2022-2024.

Støtte til Brobyggeruddannelse og Brobyggeruge

Partierne er enige om at afsætte midler til to projekter i regi af Brobyggerne – Center for Dialogkaffe. Støtten løber til medio 2024. Støtten skal bidrage til projekternes arbejde med at bidrage til et samfund med øget gensidig forståelse på tværs af forskelligheder samt modvirke ekstremisme, hadsk tale og negativ social kontrol. Konkret anvendes midlerne til dels udvikling og gennemførelse af en Brobygger-uddannelse for 200 mennesker, herunder 100 åbne Brobygger-arrangementer i hele landet samt udgivelse af en dialoghåndbog,

dels gennemførelse af en Brobyggeruge på fire skoler i minimum 20 klasser samt en indsats for udbredelse og forankring på sigt.

Der afsættes i alt 2,8 mio. kr. til initiativet i perioden 2021-2024.

Bilag 1. Principper for udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet

Reserven udmøntes til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet mv. samt til at understøtte et velfungerende civilsamfund. Socialområdet har særlig vægt og modtager derved langt hovedparten af midlerne, ligesom udvikling af borgernære indsatser, fx forankret i civilsamfundet eller i kommuner, prioriteres. Reserven udmøntes som udgangspunkt gennem midlertidige bevillinger. Udmøntningen af reserven baseres på syv principper, der har til formål at sikre, at reserven understøtter en virksomhedsfuld, helhedsorienteret og bæredygtig indsats og udvikling af indsatser inden for social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet.

Prioritering af forsøgs- og udviklingsprojekter

Udvikling i reserven rækker ud over udvikling af konkrete metoder og indsatser, som det finder sted i fx Udviklings- og Investeringsprogrammerne. Reserven, der som udgangspunkt anvendes til midlertidige forsøgs- og udviklingsprojekter, kan således være katalysator for, at der afprøves løsninger på nye sociale eller sundhedsmæssige udfordringer og nye måder at hjælpe udsatte børn, psykisk sårbare, udsatte voksne, ældre og mennesker med handicap på.

Langsigtet strategisk prioritering af indsatser

Prioriteringen af indsatser bør have et langsigtet strategisk perspektiv. Det bør således eksempelvis indgå i overvejelserne, hvor indsatser vil kunne gøre størst gavn, hvor der mangler viden om effekter eller lovende praksis, eller hvor der med fordel kan sættes tidligt ind med henblik på at forebygge fremtidens udfordringer.

Et velfungerende civilsamfund

Reserven anvendes også til at understøtte et velfungerende civilsamfund. Civilsamfundet bør således tænkes ind i opgaveløsningen, når det er relevant, med respekt for civilsamfundets særlige karakter. Samtidig bør prioriteringen af konkrete indsatser understøtte, at civilsamfundet får arbejdsro til at løse sine opgaver. Driftsstøtte til frivillige og civilsamfundsorganisationer tilrettelægges derfor som udgangspunkt således, at der gives støtte for 3,5 år ad gangen. Det understøtter, at der er sikkerhed om bevillingen, og at der kan tages stilling til eventuel videreførelse af driftsstøtte i god tid inden udløb.

Fokus på forankring af indsatser

Muligheden for forankring af indsatsen bør så vidt muligt indgå som et element i tilrettelæggelsen af nye indsatser. Det skal sikre, at gode og virksomhedsfulde indsatser kan leve videre også efter, at bevillingen fra reserven er udløbet. Forankringen kan tage mange former, fx formaliserede partnerskaber med kommunerne, integration i eksisterende indsatser eller tiltag målrettet at gøre indsatsen økonomisk bæredygtig uden offentlig finansiering.

Systematisk opfølgning

Systematisk opfølgning bør indgå som et element i tilrettelæggelsen af nye indsatser. Det betyder, at der ved et initiativs vedtagelse tages stilling til kravene til opfølgningsform, og at der, når driftsstøtten til et projekt eller en organisation udløber, foretages en systematisk opsamling af viden om projektet og dets resultater, såfremt det er relevant, jf. princippet om ubureaukratisk udmøntning af midler. Formålet er, at værdifuld viden og erfaring fra indsatserne ikke går tabt, når bevillingen ophører. Vidensopsamlingen præsenteres for aftalekredsen i forbindelse med de årlige forhandlinger om udmøntningen af reserven. Vidensopsamlingen vedrørende de enkelte projekter er forankret i de respektive ressortministerier/styrelser, som projekterne hører under. Social- og Indenrigsministeriet vil forud for de årlige forhandlinger indsamle oplysninger og stå for koordinering af det samlede bidrag, som skal præsenteres for aftalekredsen.

Ubureaukratisk udmøntning af midler

Udmøntningen af reserven bør tilrettelægges, så den så vidt muligt understøtter en ubureaukratisk udmøntning af midler – inden for rammerne af god forvaltningspraksis. Det kan fx være ved at sikre, at en ansøgningspulje udmøntes gennem kun én ansøgningsrunde eller ved at sikre, at krav til afrapportering og evaluering tilpasses bevillingens størrelse.

Mulighed for at fravige et eller flere principper

De ovenstående principper udgør rammen for anvendelsen af reserven og udpeger tilsammen retningen for udmøntningen af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet. Aftalekredsen kan beslutte, at et eller flere principper fraviges i prioriteringen af konkrete tiltag, hvor det som følge af særlige forhold vurderes hensigtsmæssigt.

Bilag 2. Kriterier vedrørende ansøgningspuljer

Social- og indenrigsområdet

Partnerskab om udsatte grønlændere og bedre misbrugsbehandlingsmetoder

Puljens formål er at støtte projekter, der understøtter, at sociale tilbud bliver mere kvalificerede til at arbejde med udsatte grønlænderes særlige behov og kompleksiteten af deres problemstillinger. Målgruppen er udsatte grønlændere bosat i Danmark med komplekse sociale problemer som fx hjemløshed, misbrug og/eller psykiske vanskeligheder. Ansøgerkredsen er kommuner og frivillige sociale foreninger og organisationer. Ansøgere kan eventuelt indgå samarbejde med andre aktører inden for ansøgerkredsen for at opnå et tilstrækkeligt stort antal udsatte grønlændere i målgruppen og for at sikre et tværfagligt samarbejde. Der kan både søges til videreførelse af eksisterende projekter og etablering af nye projekter.

Yderligere ansøgningskriterier for puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål.

Der afsættes 6,0 mio. kr. i 2022, 10,0 mio. kr. i 2023 og 10,0 mio. kr. i 2024 til ansøgningspuljen. Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningsrunde. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i op til tre år. Der kan reserveres op til 3 pct. af puljens bevilling til Socialstyrelsens administration af puljen.

Tidlig indsats til voldsudsatte og udøvere af partnervold

Puljens formål er at udvikle og udbrede en interventionscentermodel, der understøtter, at flere voksne, der er udsat for eller udøver vold i nære relationer, får hjælp til at komme ud af volden. Målgruppen er voksne, der er udsat for vold i nære relationer og voksne udøvere af vold i nære relationer. Ansøgerkredsen er frivillige foreninger eller organisationer, som har et eksisterende specialiseret tilbud til voksne mennesker, der er udsat for eller udøver vold i nære relationer. Det er et krav, at projekterne indgår i et samarbejde med en politikreds og 1-4 kommuner i politikredsen.

Yderligere kriterier for udmøntning af puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål.

Der afsættes 3,8 mio. kr. i 2022, 3,8 mio. kr. i 2023 og 3,8 mio. kr. i 2024 til ansøgningspuljen. Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningsrunde. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i tre år. Der kan reserveres op til 3 pct. af puljens bevilling til Socialstyrelsens administration af puljen.

Pårørendekonsulenter på handicapområdet

Puljens formål er at støtte aktiviteter, som skal yde vejledning, støtte og rådgivning til pårørende til mennesker med handicap og derigennem styrke deres trivsel og livskvalitet. Målgruppen er pårørende til børn, unge og voksne med handicap. Ansøgerkredsen vil være landsdækkende handicaporganisationer og -foreninger. Ansøgerne skal forpligte sig til at indgå i et samarbejde med Socialstyrelsen om initiativets erfaringsopsamling.

Yderligere kriterier for udmøntning af puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål.

Der afsættes 1,4 mio. kr. i 2021, 6,5 mio. kr. i 2022, 6,0 mio. kr. i 2023 og 5,2 mio. kr. i 2024 til ansøgningspuljen. Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningsrunde. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i fire år.

Der kan reserveres op til 3 pct. af puljens bevilling til Socialstyrelsens administration af puljen.

Mestringsindsats til søskende til børn med handicap

Puljens formål er at få afprøvet en gruppebaseret, systematisk mestringsindsats målrettet søskende til børn med handicap. Ansøgerkredsen vil være kommuner, som ønsker at forbedre indsatsen over for søskende til

børn med handicap. Da der er tale om udvikling og afprøvning af en ny indsats, vil puljen primært blive målrettet kommuner, som ikke allerede tilbyder mestringsindsatser til søskende til børn med handicap.

Yderligere kriterier for udmøntning af puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål.

Der afsættes 3,4 mio. kr. i 2022, 4,0 mio. kr. i 2023 og 3,0 mio. kr. i 2024 til ansøgningspuljen. Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningsrunde. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i tre år.

Der kan reserveres op til 3 pct. af puljens bevilling til Socialstyrelsens administration af puljen.

Bedre overgang til voksenlivet for unge med handicap

Puljens formål er at udvikle en til to modeller for tilrettelæggelsen af overgangen fra ung til voksen på handicapområdet samt at modne de udviklede modeller i fire til seks kommuner og opsamle erfaringerne herfra med henblik på videreudvikling og yderligere afprøvning eller udbredelse. Målgruppen er unge med handicap fra 16 år, som er på vej til at overgå til voksenlivet. Ansøgerkredsen vil være kommuner, som ønsker at arbejde med en styrket tilrettelæggelse af overgangen fra ung til voksen.

Yderligere kriterier for udmøntning af puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål.

Der afsættes 3,5 mio. kr. i 2022, 3,3 mio. kr. i 2023 og 4,1 mio. kr. i 2024 til ansøgningspuljen. Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningsrunde. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i tre år.

Der kan reserveres op til 3 pct. af puljens bevilling til Socialstyrelsens administration af puljen.

Forebyggelse af prostitutionslignende relationer blandt unge

Puljens formål er at støtte projekter, der arbejder med forebyggelse af prostitutionslignende relationer blandt unge. Målgruppen er socialt udsatte unge i risiko for prostitution. Ansøgerkredsen er frivillige organisationer og foreninger, som yder vejledning om prostitutionslignende relationer, herunder sugardating, til fx kommuner, plejefamilier, familier og de unge selv. Hvis andre særlige forhold gør sig gældende, nævnes disse også. For de ansøgere, der fik støtte fra ansøgningspuljen i 2018 og søger om støtte fra ansøgningspuljen i 2022, stilles der krav om, at projektet er en videreudvikling af det tidligere projekt, og at projektet dermed bygger på allerede opnåede erfaringer. Der vil blive lagt vægt på, at der er en geografisk spredning blandt de projekter, der opnår støtte.

Yderligere kriterier for udmøntning af puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål.

Der afsættes 3,0 mio. kr. i 2022, 6,5 mio. kr. i 2023 og 5,0 mio. kr. i 2024 til ansøgningspuljen. Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningsrunde. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i tre år.

Der kan reserveres op til 3 pct. af puljens bevilling til Socialstyrelsens administration af puljen.

Længerevarende efteruddannelse til plejefamilier

Formålet med ansøgningspuljen er at give støtte til uddannelsesinstitutioner, der udbyder PUP-uddannelsen til at tilbyde flere plejefamilier en plads på PUP-uddannelsen uden egenbetaling. Målgruppen er plejeforældre, der ikke opfylder kriterierne for at modtage PUP-uddannelsen gratis. Ansøgerkredsen er uddannelsesinstitutioner, der udbyder PUP-uddannelsen, og som ønsker mulighed for at udbyde gratis pladser til plejeforældre.

Yderligere ansøgningskriterier for puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål.

Der afsættes 0,8 mio. kr. i 2022, 8,1 mio. kr. i 2023 og 7,7 mio. kr. i 2024 til ansøgningspuljen. Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningsrunde. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i op til tre år.

Der kan reserveres op til 3 pct. af puljens bevilling til Socialstyrelsens administration af puljen.

Netværksskabende aktiviteter med faglig støtte til plejefamilier og/eller anbragte børn

Formålet med ansøgningspuljen er at støtte netværksskabende aktiviteter til plejefamilier og/eller anbragte børn, hvori der blandt andet kan gives gruppebaseret faglig støtte. Ansøgerkredsen er organisationer og døgninstitutioner/opholdssteder, der allerede tilbyder eller ønsker at tilbyde netværksskabende aktiviteter til plejefamilier og/eller anbragte børn. Ansøgere skal beskrive, hvilke netværksskabende aktiviteter der søges midler til, herunder de socialfaglige overvejelser omkring form og indhold. Ansøgere skal sandsynliggøre, at de har de rette kompetencer og erfaringer i forhold til de beskrevne aktiviteter for målgruppen, eller hvordan disse kompetencer erhverves ved opkvalificering. Ansøgere skal sandsynliggøre, hvordan de vil rekruttere deltagere i målgruppen.

Yderligere ansøgningskriterier for puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål.

Der afsættes 1,5 mio. kr. i 2022, 2,8 mio. kr. i 2023 og 3,2 mio. kr. i 2024 til ansøgningspuljen. Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningsrunde. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i op til tre år. Der kan reserveres op til 3 pct. af puljens bevilling til Socialstyrelsens administration af puljen.

Beskæftigelsesområdet

Veteraners vej til job

Formålet med ansøgningspuljen er at understøtte bedre beskæftigelse for veteraner og gøre en indsats for både socialt udsatte veteraner og veteraner, der ønsker at overgå til civil ansættelse. Målgruppen er ledige veteraner og veteraner, der ønsker at overgå til civil beskæftigelse. Antallet af ledige veteraner vurderes i hele landet at udgøre cirka 700-2.200, og det er derfor en del af indsatsen også at fokusere på den svære overgang til civil beskæftigelse for den øvrige del af målgruppen. Ansøgerkredsen er veteranhjem, frivillige organisationer, foreninger og andre ikke-offentlige institutioner, der hjælper veteraner i job. Projekter skal have fokus på beskæftigelse for hele målgruppen gennem en håndholdt jobbrettet, målrettet og helhedsorienteret indsats, der kan hjælpe til at mindske afstanden til beskæftigelse eller overgangen til civil ansættelse.

Yderligere kriterier for udmøntning af puljen kan fastsættes efterfølgende af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering inden for puljens formål.

Der afsættes 1,5 mio. kr. i 2021, 2,5 mio. kr. i 2022, 2,0 mio. kr. i 2023 og 2,0 mio. kr. i 2024 til ansøgningspuljen.

Puljen udmøntes med udgangspunkt i erfaringer fra tidligere initiativer, som blandt andet peger på, at rekruttering til projekterne kan være en udfordring. Puljen udmeldes i 2021 til flerårige projekter og administreres af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.

Der reserveres op til 3 pct. af den samlede bevilling til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings administration af puljen.

Bilag 3. Økonomi i Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024

Tabel 1

Aftale om udmøntning af reserven på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024

Nr.	Mio. kr., 2021-pl	2021	2022	2023	2024	Varigt	I alt*
Forslag i alt		93,9	216,2	227,4	222,3	5,1	759,8
Social- og Indenrigsministeriet i alt		52,5	126,7	142,7	147,1	5,1	469,0
<i>Civilsamfund</i>							
1	Strategi for samarbejde med civilsamfundet	4,8	22,6	19,8	32,5	-	79,7
<i>Udsatte voksne</i>							
2	Ramme til hjemløseindsats, inkl. borgerstyrede budgetter	-	10,6	15,8	25,9	-	52,3
3	Videreførelse af Lev Uden Vold og psykologhjælp til voldsudsatte mænd og ledsagende børn	7,6	13,5	13,5	5,0	-	39,6
4	Partnerskab om udsatte grønlændere og bedre misbrugsbehandlingsmetoder	1,5	6,3	10,3	10,3	-	28,4
5	Tidlig indsats til voldsudsatte og udøvere af partnervold	1,2	8,5	7,3	7,3	-	24,3
6	Socialt frikort	9,6	10,2	13,5	10,0	-	43,3
7	Sport for LIVET	0,8	2,3	2,3	1,1	-	6,5
8	Videreførelse af indsatsteam til forebyggelse af vold på botilbud og boformer for hjemløse	2,6	3,6	-	-	-	6,2
<i>Mennesker med handicap</i>							
9	Pårørendekonsulenter på handicapområdet	1,5	6,7	6,2	6,2	-	20,6
10	Mestringsindsats til søskende til børn med handicap	0,5	6,2	6,2	5,1	-	18,0
11	Bedre overgang til voksenlivet for unge med handicap	-	6,8	4,8	5,1	-	16,7
12	Forbedret ledelsestilsyn på handicapområdet	-	1,0	2,1	2,0	-	5,1
13	Finansiering af evalueringen af det specialiserede socialområde	4,9	-	-	-	-	4,9
<i>Udsatte børn og unge</i>							
14	Videnscenter om børneinddragelse og udsatte børns liv	5,2	11,5	11,5	11,5	-	39,7
15	Længerevarende efteruddannelse til plejefamilier	-	0,8	8,1	7,7	-	16,6
16	Forebyggelse af prostitutionslignende relationer blandt unge	-	3,0	6,5	5,0	-	14,5
17	Driftsstøtte til og udviklingsprojekt med De Anbragtes Vilkår	2,4	2,4	2,4	1,6	-	8,8
18	Driftsstøtte til Forældre & Sorg - Landsforeningen Spædbarnsdød	1,0	2,0	3,0	1,5	-	7,5
19	Netværksskabende aktiviteter med faglig støtte til plejefamilier og/eller anbragte børn	-	1,5	2,8	3,2	-	7,5
20	Driftsstøtte til Mentorbarn	4,2	1,1	0,5	-	-	5,8
21	Indsats mod digitale krænkelser	0,6	1,0	1,0	1,0	-	3,6
22	Støtte til børn og unge ved erstatningssager (Børns Vilkår)	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	2,4
<i>Øvrige</i>							
23	Den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM)	-	4,5	4,5	4,5	4,5	13,5
24	International adoptionsformidling	3,5	-	-	-	-	3,5
Sundheds- og Ældreministeriet i alt		30,7	63,8	65,1	61,2	-	220,8
<i>Psykiske lidelser</i>							
25	Driftsstøtte til headspace og udbredelse af centre	7,9	6,9	20,3	16,4	-	51,5
26	Styrket indsats for mennesker med spiseforstyrrelser og selvskade	-	13,4	13,4	13,4	-	40,2

27	National afstigmatiseringsindsats	1,0	1,0	3,0	2,8	-	7,8
28	Videreførelse af Nationalt partnerskab for forebyggelse af selvmord	1,0	1,0	1,0	1,0	-	4,0
29	Videreførelse af Psykiatritopmødet	1,0	1,0	-	-	-	2,0
30	Informations- og uddannelsesaktiviteter for patientrådgivere	0,4	0,4	0,4	0,4	-	1,6
<i>Rehabilitering</i>							
31	Specialiseret rehabilitering på sclerosehospitalerne	11,3	11,3	-	-	-	22,6
32	Udvidelse af fritvalgsrammen for Center for Hjerneskade og Vejle fjord	1,0	1,0	1,0	1,0	-	4,0
33	Styrket rehabiliteringsindsats for ALS-patienter	1,0	1,0	1,0	1,0	-	4,0
<i>Ældreområdet</i>							
34	Styrket tilsyn på ældreområdet gennem obligatoriske opfølgings- og læringsforløb mv.	4,1	20,6	18,5	18,5	-	61,7
<i>Øvrige</i>							
35	National strategi for hepatitis C i udsatte grupper	1,1	2,9	3,2	3,4	-	10,6
36	Etablering af ungdomsmotagelser	-	3,0	3,0	3,0	-	9,0
37	Mødrehjælpens abortstøttesamtaler	0,3	0,3	0,3	0,3	-	1,2
38	Tilskud til en ny bus til Trivselsfonden for Patienthotellet Torshavn	0,6	-	-	-	-	0,6
Beskæftigelsesministeriet i alt		9,9	17,5	10,4	6,2	-	44,0
39	Videreførelse af bevilling til Cabi	8,4	8,4	8,4	4,2	-	29,4
40	Videreførelse af bevilling til Jobbanken	-	6,6	-	-	-	6,6
41	Veteraners vej til job	1,5	2,5	2,0	2,0	-	8,0
Udlændinge- og Integrationsministeriet i alt		0,8	8,2	9,2	7,8	-	26,0
42	Get2sport	-	6,4	6,4	6,4	-	19,2
43	Hjælp til ofre for religiøs og negativ social kontrol, der bryder ud af et undertrykkende miljø	-	1,0	2,0	1,0	-	4,0
44	Støtte til Brobyggeruddannelse og Brobyggeruge	0,8	0,8	0,8	0,4	-	2,8

Anm.: *I alt i perioden 2021-2024.

Bilag 4. Kommissorium for arbejdsgruppe om civilsamfundsstrategi

Formål

Frivillige sociale organisationer spiller en vigtig rolle i indsatsen for udsatte børn, unge og voksne og mennesker med handicap. Det skal ikke tages for givet, at civilsamfundet kan udfylde den vigtige rolle. Civilsamfundet har brug for politisk prioritering og anerkendelse.

Af aftalen om reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2020 fremgår det, at partierne er enige om at igangsætte et arbejde, der skal skabe klarhed over rammerne for statslig økonomisk støtte til – og styrke samarbejdet med – frivillige, sociale organisationer. Det er partiernes ønske, at civilsamfundet på det sociale område selv får mulighed for at bidrage til de kommende års væsentligste prioriteter for civilsamfundet i reserven.

Derfor nedsættes en arbejdsgruppe, der har til formål at udarbejde et oplæg med strategiske pejlemærker til den politiske kreds bag reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet om udmøntningen af rammen i årene 2022-2024. Derudover skal arbejdsgruppen også komme med pejlemærker for samspillet med øvrig offentlig økonomisk støtte til frivillige, sociale organisationer. Pejlemærkerne kan danne afsæt for partiernes videre drøftelser af den konkrete udmøntning af den afsatte ramme til en civilsamfundsstrategi.

Baggrund

Som led i arbejdet om klarhed over rammerne for frivillige, sociale organisationer er der blevet afholdt to tematiske møder, hvor organisationer og den politiske kreds har drøftet blandt andet udfordringer for civilsamfundet (fx finansiering) og muligheden for styrket samarbejde mellem den offentlige indsats og civilsamfundet.

På de to tematiske møder blev det blandt andet bragt i spil, at der ses et behov for en ændret støttestruktur, der i højere grad understøtter foreningernes mulighed for at tænke langsigtet – samtidig med at støttestrukturen skal understøtte foreningernes mulighed for at udvikle nye indsatser. Det blev drøftet, hvordan samarbejdet mellem civilsamfundet og den offentlige indsats overfor udsatte og sårbare borgere kan blive smidigere og mere fokuseret – fx gennem strategiske partnerskaber.

De to møder føder ind i arbejdsgruppens arbejde.

Arbejdsgruppens opgaver - seks hensyn

I arbejdsgruppens arbejde med at udarbejde strategiske pejlemærker til den politiske kreds bag reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet skal der tages seks hensyn, som sætter deres præg på det endelige oplæg:

- Fokus på udsatte og sårbare grupper
- Fælles indsats mod ensomhed
- Samarbejde og partnerskabsmodellen
- Foreningers størrelse
- Geografiske hensyn
- Forhold mellem udvikling og drift

Fokus på udsatte grupper

Reserven skal bidrage til at understøtte en virksomhedsfuld, helhedsorienteret og bæredygtig indsats og udvikling af indsatser til udsatte og sårbare grupper. Centralt i samarbejdet med civilsamfundet står således indsatsen til udsatte grupper og udviklingen i de konkrete udfordringer, de oplever. Derfor er medindflydelse og medvirken for de udsatte grupper central. I arbejdsgruppens arbejde bør hensynet til udsatte grupper og

brugernes medindflydelse på udviklingen af sociale tilbud sikres. Derudover skal arbejdsgruppen overveje, hvorledes udsatte og sårbare gruppers egen deltagelse som frivillige og som lokale fortalere kan styrkes – og herunder have blik for både store og små målgruppers udfordringer – fx udsatte grønlandere.

Fælles indsats mod ensomhed

De fire målgruppepartnerskaber, som blev etableret i foråret som led i Aftale om initiativer for sårbare og udsatte grupper i forbindelse med COVID-19, har afgivet anbefalinger til, hvordan ensomhed blandt udsatte og sårbare grupper kan bekæmpes både under og efter COVID-19. En del af arbejdsgruppens samlede opgave bliver på baggrund af input fra partnerskaberne at komme med forslag til en national strategi for, hvordan ensomhed som særskilt fokus kan indgå i et styrket samarbejde med civilsamfundet.

Samarbejde og partnerskabsmodellen

Et godt samarbejde mellem civilsamfundet og den offentlige sektor er centralt for en god social indsats for de mest udsatte grupper. Arbejdsgruppen bør se på mulighederne for at arbejde med en partnerskabsmodel i regi af reserven. Det er fx blevet fremført, at man kan lade sig inspirere af tilgange på det udviklingspolitiske område. Arbejdsgruppen bør se på, i hvilket omfang man i regi af reserven ville kunne implementere en lignende model, der ville sikre langsigtet og struktureret udvikling af sociale indsatser i samarbejdet mellem civilsamfundet og det offentlige.

Foreningers størrelse

Civilsamfundet er en mangfoldig sektor, som rummer spektret fra store landsdækkende organisationer med milliardomsætninger til små foreninger baseret på ren frivillig arbejdskraft. Det følger deraf, at der ses store forskelle i de behov og ønsker, som små, mellemstore og store foreninger og organisationer udtrykker i forhold til det offentliges understøttelse – forstået både som økonomisk, gennem infrastruktur og i form af bistand til udvikling foreningsmæssigt. Arbejdsgruppen bør vægte dette hensyn i dets strategiske pejlemærker.

Geografisk hensyn

Civilsamfundet er afhængigt af de ressourcer, som findes i lokalsamfundet. På den måde er civilsamfundet ikke en homogen størrelse landet over. Der ses et behov for at sikre et tilstedeværende civilsamfund i alle egne af landet – også der, hvor befolkningstætheden er tyndest. Arbejdsgruppen bør i sit arbejde tage hensyn til et landsdækkende perspektiv med i sine overvejelser.

Forhold mellem udvikling og drift

Civilsamfundet har længe udtrykt ønske om, at der opnås større sikkerhed for den bevillingsmæssige situation. Større sikkerhed fører til en mere kontinuerlig og stabil drift af organisationernes sociale indsats. Hensynet er medtaget i de principper for reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet, som partierne har tilsluttet sig med aftalen om udmøntning for 2021-2024. Arbejdsgruppen bør i sit arbejde inddrage hensynet i de strategiske pejlemærker for udmøntning af reserven.

Proces og organisering

Arbejdet skal munde ud i et skriftligt oplæg til partierne bag reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for, hvordan rammen i årene 2022-2024 udmøntes. Social- og indenrigsministeren inviterer arbejdsgruppen og partierne til en præsentation af den foreløbige skitse i maj 2021, og det endelige oplæg skal oversendes til Social- og Indenrigsministeriet inden udgangen af august 2021. Arbejdsgruppen kan påbegynde sit arbejde, når der er indgået en aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2021-2024.

Arbejdsgruppen består af Frivilligrådet (formand), Rådet for Socialt Udsatte, FriSe, Danske Handicaporganisationer og Civilsamfundets Brancheorganisation. Arbejdsgruppen skal inddrage kommuner, BL – Danmarks Almene Boliger, Center for Frivilligt Socialt Arbejde og andre relevante aktører i arbejdet.

Sekretariatsbetjeningen af arbejdsgruppen fastlægges i fællesskab af arbejdsgruppens deltagere. Arbejdsgruppens deltagere modtager hver 400.000 kr. til arbejdet med at komme med pejlemærker mv. Arbejdsgruppen orienterer løbende Social- og Indenrigsministeriet om arbejdet, og ministeriet orienterer i fornødent omfang partierne bag reserven. Arbejdsgruppen har mulighed for at modtage rådgivning fra Socialstyrelsen for så vidt angår konkrete udmøntningsmetoder.

Bilag 5. Udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet

Reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet svarer til de frigivne midler i den tidligere satspulje, som er opgjort på baggrund af Aftale om udmøntning af satspuljen for 2019. Hertil er reserven tilført et årligt beløb svarende til niveauet for den gennemsnitlige årlige tilførsel til satspuljen som følge af uforbrugte midler og omprioritering af opsparing i perioden 2015-2019. Aftalepartierne anerkender principperne for opgørelsen af den nye reserve.

Satspuljen betegner de midler, der som følge af satsreguleringsprocenten årligt blev udmøntet til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet med henblik på forbedring af vilkårene for overførselsindkomstmottagere og svage grupper.

Partierne blev med Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2020-2023 enige om at anerkende den historiske tilblivelse af satspuljen og opgørelsen af reserven og bakker med aftalen op om at tilstræbe, at midlerne i den nye reserve i enighed mellem partierne fordeles og anvendes til udsatte og svage grupper. Der gives særlig prioritet til socialområdet, som derved modtager langt hovedparten af midlerne.

Det er regeringens tolkning, at udmøntningen af reserven ikke er forligsbundet og derved kan ske ved aftale. Ambitionen er, at reserven udmøntes af et bredt flertal af Folketingets partier, hvor partierne i fællesskab tager ansvar for, at reserven understøtter en virksomhedsfuld, helhedsorienteret og bæredygtig indsats og udvikling af indsatser på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet mv., herunder understøtter et velfungerende civilsamfund.

I forbindelse med sidste års forhandlinger om reserven inviterede regeringen derfor samtlige af de tidligere satspuljepartier samt Folketingets øvrige partier til at drøfte udmøntningen af reserven.

Aftalepartierne bag Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2020-2023, det vil sige partierne Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Alternativet og Liberal Alliance, inviteres i forlængelse heraf til at drøfte udmøntningen af reserven.

Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance er uenige i regeringens fortolkning af forligsbindingerne vedrørende aftalen om fordelingen af midlerne fra satspuljen. Satspuljen har gennem tiden været genstand for meget kritik, men er også grundlaget for sociale indsatser for over 15 mia. kr. og vil løbende generere midler til fortsat prioritering på baggrund af den historisk lavere regulering af overførselsindkomsterne. Selvom vi accepterer, at regeringen har valgt at invitere flere partier til forhandlingerne om udmøntning, så er det fortsat Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliances opfattelse, at forliget består af de partier, som har tilsluttet sig *Aftale om ny regulering af folkepensionen og indførelse af obligatorisk opsparing for overførselsmodtagere* (november 2018) d. 21. december 2018, og at det fremadrettet alene er disse partier, som forligskredsen er forpligtet til at udmønte midlerne sammen med.